

nu i et vist mærkeligt Forhold til den gamle Grundlov af 1866, idet jeg er det eneste Medlem af den nuværende Rigsdag, som var med i 1866, da Grundloven blev til. I Rigsdagstidende har jeg set, at jeg, efter at vi havde lidt vort Nederlag, udtalte, at nu maatte alle Bestræbelser gaa ud paa at genvinde det tabte. Jeg mindes endnu, hvorledes vi den Gang trøstede os med det berømte Ord: Slaget er tabt, men der er Tid til at vinde et nyt. Jeg udtalte den Gang det Haab, at jeg maatte opleve den Dag, da Grundloven af 5. Juni kunde blive generhvervet, og det er det, som giver mig Anledning til at udtale min store Glæde over, at det nu er lykkedes. Jeg siger det ikke for at hovere over Modstanderne af den almindelige Valgret — der er jo mange, som har Betænkeligheder ved den almindelige Valgret —, thi jeg synes, at vi skal tage os i Agt for at hovere, og jeg synes, at der nu er Lejlighed til at glæde os i Fællesskab over det, der er erhvervet.

Jeg vil nu i Korthed fremdrage fem Lyspunkter ved den nye Grundlov — det kan jo gerne være, at der ogsaa er nogle Skyggepunkter, men dem overlader jeg helst til Modstanderne. Som det allerførneste, det allervigtigste Lyspunkt vil jeg fremhæve, at denne Grundlov er blevet til under Medvirken af alle de fem danske Partier. Dette er i Modsætning til, hvad der skete i 1866. Jeg mindes det Mismod, den Harme, der var i 1866, da man med nogle ganske faa Stemmer overstemte os, som vilde bevare den gamle Grundlov. Hele Befolkningen var den Gang delt i to Lejre, af hvilke den ene Lejr overstemte den anden med nogle ganske faa Stemmer. Det var ikke noget godt Varsel for den Grundlov, som skulde komme, at den blev skabt paa den Maade. I Modsætning hertil er vi jo saa lykkelige, at alle politiske Partier nu har medvirket, og jeg vil herved rette en Tak til de Mænd, som har indledet dette Forlig. Jeg havde ikke Tro til, at det vilde lykkes, jeg hørte til dem, som troede, at vi ikke kunde faa Grundloven gennemført, før den store Krig i Europa var sluttet, og jeg blev derfor meget overrasket over, hvad der skete. Jeg vil, som sagt, rette en Tak til de Mænd, som har medvirket til et Forlig, som har den Betydning — det tror jeg —, at Befolkningen i sin Helhed vil slutte sig til Grundloven, at vi nu kan holde Fæst sammen og ikke skal deles i forskellige Lejre, naar vi holder Grundlovsfest, men kan samles i Fællesskab, fordi Grundloven er skabt i Fællesskab

— ja der er nogle Mænd, forlyder det, som vil stemme imod, jeg vil ikke bebrejde dem noget, jeg kommer til at tænke paa Mirabeaus Ord i en lignende Situation under den store franske Revolution. Da den nye Forfatning i Frankrig skulde vedtages, og der da var enkelte, som stemte imod, hvad der vakte stor Harme, tog Mirabeau Ordet og sagde: Vi skal ikke bebrejde dem noget, vi skal huske, at naar Historien skal skrives, vil det blive mindet, at nogle har sagt Nej, og det er et Vidnesbyrd om, at Afstemningen for os allesammen har været fri, at enhver har kunnet stemme efter sin Samvittighed. Det er Fordelen, man har af, at der er Opposition, og en berømt engelsk Statsmand har herom sagt, at hvis der ingen Opposition var, vilde han købe sig en. Det er i mine Øjne det første Lyspunkt, at vor Grundlov denne Gang er skabt under Tilslutning fra alle Sider.

Det andet Lyspunkt — her er jeg maaske ikke enig med alle — er, at den almindelige Valgret nu er gennemført, gennemført paa en saadan Maade, at der nu ikke gøres Forskel af Hensyn til det Hartkorn eller de Penge, man har, men at enhver faar lige Ret, og at enhver i Fremtiden kan være sin egen Lykkes Smed, vi staaar lige. Der er maaske dem, der mener, at det kan misbruges. Ja, alting i Verden kan misbruges, men den almindelige Valgret er en Løftestang overfor hele Befolkningen. Man har sagt om Napoleons Soldater, at det var de bedste Soldater, fordi de havde Marskalstaven i deres Tornyster. Gennem den almindelige Valgret har hele Befolkningen, kan jeg gerne sige, faaet Marskalstaven i Tornysterne, fordi enhver nu kan faa Adgang til, ingen er afskaaret fra Marskalstillingen, om det skulde være. Man kan jo se, at i vore Dage kan jo ogsaa en Husmand blive Minister. Saadan er det, at det skal være. Den almindelige Valgret sang vi om i 1848, at det er „Frihedens Sol, som skal vække vor Kraft og skal styrke til mandig Bedrift“; og skønt vi jo fik en Indskrænkning i den almindelige Valgret, har vi dog bevaret den til Folketinget igennem de mange Aar. Men hvem maa ikke indrømme, at hele den danske Befolkning baade i aandelig og i økonomisk Henseende er gaaet frem under den Frihedens Sol, vi har haft siden 1848? Jeg holder paa den almindelige Valgret, fordi den giver Ansvar, og fordi den virker opdragende paa alle Samfundsklasser, kalder paa os alle, at vi skal udrette no-